

Janez Ev. Gašparič:

Sestava vzornih sporedov.

(Predaval na tečaju za organiste in pevovodje, ki ga je priredila Pevska zveza avgusta 1930 v Ljubljani.)

(Dalje.)

I.

Na kaj pa naj se pevovodja ozira, ko sestavlja spored za javen nastop svojega zbora? Štirje najvažnejši momenti zaslužijo posebno pažnjo zborovodje.

1. V prvi vrsti se je treba ozirati na **zbor**, s katerim zborovodja nastopi. Brez dvoma sestavi spreten pevovodja drugačen program za zbor, ki je že dobro uvežban, kakor pa za tistega, ki sestoji več ali manj iz pevcev-začetnikov. Naj tukaj pripomnim, da glede na večjo ali manjšo uvežbanost zbora mnenje pevcev za zborovodjo ne sme biti odločilno, ampak ga mora pri tem voditi lastna izkušnja. Drugačen program bo sestavil za številčno močan zbor (mišljeno je seveda število v relativnem smislu), kakor pa za majhen zborček; drugačen program celo za zbor, ki redno poje svetne pesmi, kakor za cerkveni pevski zbor, ki le tuintam nastopi tudi v prosvetni dvorani.

Oglejmo si posamezne naštete slučaje nekoliko natančneje!

Od pevcev-začetnikov oziroma pevcev, ki jim še manjka potrebna zborovska šola, naj pevovodja ne zahteva preveč. Ozira naj se na psihološko dejstvo, da majhni in ne s pretežkim trudom pridobljeni uspehi pevca-začetnika navdušijo in bodrijo; da mu pa pesmi, ki so tehnično in muzikalno težke, navadno kaj kmalu vzamejo pogum in veselje, ker mu manjka potrebna tehnična podlaga in glasbeno razumevanje. Za zbor, sestavljen iz pevcev te vrste, se naj torej sestavi prav lahek in priprost spored!

Čim se zbor upoje in ustali, naj ga začne zborovodja uvajati tudi v težje skladbe. Bilo bi napačno, ako bi pevovodja dosledno ostal pri najprimitivnejših pesmih z izgovorom, ki se neredko sliši: Saj pevci kaj težjega ne zmorejo! Kakor bi se človek naveličal vedno iste dnevne hrane, tako želi in pričakuje tudi pevec raznoličnosti. Čuti se celo veselega, ako pevovodja stavi nanj nekoliko večje zahteve. Zato bi se zgornji izgovor bolje glasil tako: Niso pevci krivi, da ne pojo tudi težjih skladb; zbor bi bil morda zmožen, če bi bil zmožen tudi — zborovodja!

Seveda **prehod** iz lahkega na težko ne sme biti nepripravljen, ne pričakovan, nasilen. Pevovodja naj se v tem oziru ravna po gotovih vzgojslovnih pravilih. Kakor se n. pr. v šoli vsako težje vprašanje naslanja na lažje oziroma na že znane trditve in rezultate, tako se mora tudi pevska in glasbena vzgoja zbora vršiti polagoma, stopnjema. Pevec morda čuti v pesmi nekaj novega, težjega. Toda ta novost ali težkoča ni prišla nepričakovano, ampak je na njo že pripravljen. Zato ne izgubi poguma, temveč gre veselo in korajžno preko nje. Tako se zbor razvija, raste od nastopa do nastopa, od leta do leta.

Pevovodja se mora ozirati tudi na številčno moč svojega zbora, kadar izbira pesmi za nastop. Gotovo se ne da tajiti, da dober zbor, pa četudi je manjši, lahko nadkriljuje drugega, ki razpolaga z mnogo večjim številom pevcev: v tem oziru odloča pač tudi kvaliteta (kakovost), ne pa kvantiteta (število). Vendar pa se na drugi strani ne da utajiti dejstvo, da je marsikatera pesem preračunana ravno na številčno silo pevskega zbora in da zapeta od maloštevilnega, čeprav dobrega zbora dostikrat izgubi veliko, ako že ne ves svoj efekt. Stvar zborovodje seveda je, da dobro presodi, katera pesem učinkuje, tudi če jo zapoje majhen zbor, in katera zahteva mogočno zborovsko silo.

Neredko se zgodi, da mora pri prosvetnih prireditvah nastopiti cerkveni pevski zbor, ker prosvetno društvo nima svojega zbora. Vsak izkušen zborovodja ve, da ni vseeno za pevce, ali so vajeni samo cerkvenih pesmi, ali pa redno pojo le svetne skladbe. Ako se pevec enega navadi in redno le tam sodeluje, mu bo drugo več ali manj tuje. S tem mora torej pevo-vodja računati in dobro presoditi, ali bo zbor, ki na cerkvenem koru dobro zapoje tudi težje kompozicije, enakovredne svetne skladbe pravilno obvladal tudi na koncertnem odru. Dostikrat lahko postanejo taki poskusi zelo nevarni in riskantni. Kajti pevec ne sme obvladati pesmi samo tehnično, on jo mora tudi glasbeno razumeti in si jo nekako duševno prilastiti. Le tedaj jo bo s pridom pel.

2. Drugo, na kaj naj se zborovodja pri sestavljanju sporeda ozira, je prostor, kjer s svojim zborom nastopi. Ni vseeno ne za pevca ne za poslušalca, ali se poje v zaprtem prostoru ali na prostem. Vse drugače se zapoje in tudi sliši petje v koncertni dvorani, kakor na veselicnem vrtu, pri podoknici ali na pokopališču.

Ako nastopi zbor v zaprtem prostoru, je neobhodno potrebno, da se zborovodja pouči o akustiki dotičnega kraja, pa naj bo to cerkev ali društvena dvorana. Gledališki oder lahko postane kaj nevaren dobro uspelemu pevskega nastopu. Neprikladna kuliserija more preprečiti še tako skrbno pripravljene efekte. Študiraj torej najprej akustiko prostora in nato sestavi program, s katerim moreš v danih okoliščinah še najbolj odrezati! Najidealnejša je pač dobra koncertna dvorana, kjer stoje pevci na svojem nekoliko vzvišenem prostoru in jih ne moti gledališki oder s svojimi napravami. Pa je seveda tudi zavidanja vreden pevo-vodja, ki tako dvorano v naših pedeželskih krajih najde. Saj so še po mestih dobre koncertne dvorane redke!

Če je že petje v zaprtem prostoru odvisno od raznovrstnih motenj, je petje na prostem še bolj izpostavljeno vsakojakim vplivom. Izkušnja uči, da se večina pesmi v pevski sobi čuje dosti drugače, kakor če jo zbor zapoje na prostem. Mnogo fines in efektov se na prostem izgubi ali vsaj ne pride do prave veljave. Kaj šele tam, kjer je publika nemirna in premalo pazljiva, kakor se to rado zgodi pri veselicah in drugih sličnih prireditvah! Bila bi potrata časa in energije, ako bi se za take prilike sestavljal program strogo umetniškega značaja, če bi se prepevale pesmi, ki učinkujejo s svojimi mehкими finesami in liričnimi efekti. Splošno velja, da zahteva petje na prostem švilnejši zbor — zlasti če nastopijo tudi ženski glasovi — in skladbe, ki prodrejo s svojo dramatično silo.

3. Tretji važen faktor, na katerega se naj zborovodja pri sestavljanju sporeda ozira, so poslušalci. Pevovodja je v tem slučaju enak govorniku, ki drugače usmeri svoj govor, ako govori učenim ljudem, drugače zopet, če so namenjene njegove besede preprostemu ljudstvu.

Bilo bi popolnoma zgrešeno, pred poslušalce, ki še niso slišali veliko več, kakor narodno pesem fantov na vasi ali napitnico v veseli družbi, stopiti z modernim programom. Ljudje bi se začeli dolgočasiti, zabavljali bi in nezadovoljni odšli. Kar je bilo zgoraj povedano o pevcih, velja tudi o poslušalcih: publiko je treba vzgojiti. Začenši z najnavadnejšo, a lepo in občuteno zapeto pesmijo, gre ta vzgoja publike stopnjema vedno više. Zborovodja, ki se bo držal dosledno te poti, bo videl, da gre s pravilno glasbeno naobrazbo pevcev roko v roki tudi vedno večje glasbeno umevanje poslušalcev.

Pri tem naj pevovodja na eno ne pozabi: Novodobne skladbe poslušalce kolikortoliko utrujajo. Nikar torej sestavljati izključno modernih programov, če publika sama izključno modernega sporeda ne želi ali zahteva! Vedno je dobro, poleg težkih dati tudi lahke stvari, poleg modernih tudi zmernejše, da se poslušalci odpočijejo in da odnesejo tudi tisti ugodne vtise, katerih ušesa za novodobno »moderno« muziko še niso popolnoma dovzetna.

Mestna publika je poglavje zase. Pred desetimi leti so se še ljudje drenjali h koncertom, da slišijo naše narodne pesmi. Bilo je to v prvih povojnih letih, ko si je ljudstvo komaj oddahnilo od prestanih grozot in skrbi ter hotelo pesem, domačo, lahko in veselo. Toda kmalu so se ušesa takih pesmi — rekel bi: napasla, naveličala. Zahtevala so vedno več. Danes smo tako daleč, da pevski nastopi sami, torej vokalni programi, v mestih ne vlečejo več. Trdno sem prepričan, da so mestne koncertne dvorane zaradi tega dostikrat tako pošastno prazne, ker koncertni spored za današnjo publiko ni več aktualen. Vse apeliranje na »narodno dolžnost« in »zavednost« in kar še takega beremo v časopisnih noticah, je prazno. Publika ima svoje zahteve, ki jih je treba brezpogojno upoštevati. Ona hoče danes večja, kompaktnejša dela; dela, ki izpolnijo sama ves večer. Ta zahteva je lahko razumljiva: ne samo pevec, ampak tudi poslušalec se bo rajši in laže vglobil v veliko enotno delo, kakor pa poslušal pol-drugo uro pesem za pesmijo, pa naj bodo še tako dobro zapete. Res je, da koncerti, ki zahtevajo velik orkestralni aparat in soliste, silno mnogo stanejo; ne mislim tukaj ravno truda, ki gotovo ni majhen, ampak zlasti materialne žrtve. Toda če so kriti vsaj vsi stroški — in to se v takem slučaju navadno zgodi —, imajo pevci in zborovodja vsaj tudi še tisto moralno zadoščenje za svoj trud in svoje delo, ki ga da polna dvorana. Kako pa na drugi strani deprimirujoče vpliva na zbor zavest, da so se trudili, pošteno trudili dolge mesece, pri nastopu pa ni tistega odziva od strani občinstva, ki ga po vsej pravici zaslužijo.*

Takšen je položaj v večjih mestih. Drugod pač še nismo tako daleč. Tam je publika hvaležna za vse, kar ji pevski zbor v skrbnem prizadevanju nudi dobrega in lepega. Zato bo tudi zbor za dobre pevske nastope vedno dobil dovolj naklonjenih poslušalcev, ki tudi s priznanjem in pohvalo ne bodo štedili.

(Dalje.)

* V dokaz svojih izvajanj naj navedem iz lastne izkušnje sledeče: V letih 1926. do 1931. sem imel 14 velikih koncertnih nastopov, od teh štiri v cerkvi in 10 v koncertni dvorani. Na teh koncertih sem izvajal 8 različnih sporedov, in sicer tri vokalne in pet vokalno-instrumentalnih, velika glasbena dela, pisana za zbor, soliste in orkester. Odziv publike? Koncerti z enotnim programom so bili večinoma razprodani, medtem ko obisk vokalnih koncertov ni bil povsem zadovoljiv. Zato smo tudi vokalno-instrumentalne koncerte lahko s ponavljanji odpeli desetkrat, vokalne pa samo štirikrat ne glede na to, ali smo jih priredili v cerkvi ali drugje. Enake rezultate bi mogla menda ugotoviti tudi druga mariborska pevska društva.

Nasprotno pišemo: zibka, odkod, obličati, odsekati itd., a izrekamo zipka, otkoť, optičati, otsekati (očekati; primeri ljudski, ljutski ljucki!). Po tem pravilu se ravna tudi prvotni predlog s, ki se je spremenil po izreki tudi v pisavi pred vsemi zvonečimi v z, torej pišemo in izrekamo: z Bogom, z delom, z jezikom, z materjo, z vero itd. To pa zato, ker tvori predlog s z besedo, h kateri spada, eno zloženo besedo.

To pa nas vodi dalje, da primerjamo tudi ona mesta, kjer se dotikajo besede med seboj. Izreka ljudstva nas pouči, da izrekamo tudi na konci besed neme soglasnike pred zvonečimi začetniki sledečih besed zvoneče: rožic zelenih, Otok bleški, naš kralj, naš dom, novi cvet bo gnala in ondi najdeš grobec svoj —, izrekamo: rožidz zelenih, Otog bleški, naš dom, cved bo, najdeš grobec svoj; kajti pri petju kot pri govoru vežemo vse besede stavka v eno zvezano celoto, tako rekoč v eno besedo. Po tem pravilu smo vezali tudi samoglasnik na koncu besede in začetku naslednje besede v dvoglasnik, kakor da bi bila to ena beseda.¹

Tako pojemo tudi zvoneče: Bled širokoznan, čez hrib, čez plan, nad tvojo rako, narod pa zmiraj stal, dob, se lomi, — nemo: Blet širokoznan, čes hrip, čes plan, boť pozdravljen.

Kadar stoji beseda, ki se končuje z enim gori omenjenih zvečenih glasnikov, na koncu stavka ali pred ločilom, tedaj izrekamo vse zvoneče glasnike nemo, n. pr. človeški rod, po zemlji hod', mrzel je led, stari grad je rob, strmi Babji zob, noben obraz, vsakogar jaz — pojemo pravilno: človeški rot, po zemlji hot', mrzel je let, Stari grad je rop, strmi Babji zop, noben obras, vsakogar jas.

Če pa sledi nememu soglasniku kateri drugi zvoneč soglasnik, ki ga gori nismo imenovali, tedaj ostane nem, kot tudi zvoneči pred nemim ne izgubi svojega zvena.

Kakor so se samoglasniki na koncu besede družili z onimi na začetku besede v dvoglasnike,² tako se zlivajo v izreki tudi končni soglasniki z nekaterimi začetnimi, in sicer končni t z začetnim s-om v nekaj c, končni d z začetnim z-jem v nekaj dz, n. pr. »peket se čuje čez goro«, izreci v eni besedi »pekecečuje...«. Podobno »Mirno spavaj pod zemljo!« »Nad zvezdami.« »Prišla bo pomlad zelena.« Izreci v enem »Mirnospavajpodzemljo!« »Nadzvezdami.« »Prišlabopomladzelena.« (dz je en sam zvoneč glasnik!) Isto velja o stiku neenakih glasnikov, ki se najprej po že omenjenih pravilih prilijajo, potem pa zlijejo, n. pr. »Kod si hodil, kje si bil?« — izreci najprej: kot si hodil, potem pa v enem »kocihodil«, ker se zvoneči d prilijči nememu s-u. Prav tako: »Pot za teboj«; izreci skoro »podzateboj« ker se 'po prilikovanju soglasnika skoro zlijeta.

Zlita glasnika sta še č in dž, ki smo ga omenili gori v besedi »enadžba« (str. 10, prvi odstavek). Če pojemo: »Le enkrat še daj, majnik zlati...«, se nam zlijeta označena t in š skoro v pravi č. »Od žalosti...« izrečemo »odžalosti«, kot srbohrvatski d, v enem glasniku.

In eno naj poudarim: sičniki (c, s, z) se pred šumniki (č, š, ž) najprej prilijajo, če so različni, potem pa izpremene v šumnike: »razčistiti« se najprej prienači: »raščistiti«, potem »raščistiti«; »izšolati« da najprej »iššolati«, nato »iššolati« in slednjič izrečemo »išolati«, samo da je ta š izrazitejši in nekako daljši od navadnega enostavnega.

(Dalje.)

¹ Primeri letnik X. (1930)!² Letnik 1930, str. 36, predzadnji odstavek.

Kakšne pesmi z napevi sem napisal med slovenskim narodom.

(Dalje.)

138. Hvala Bogu, sedemnajst let. (Bitenj pri Kranju.)
139. Oh žalujte, oh zdihujte. (Bitenj.)
140. Je skritu pred našim' očmi. (Valta vas na Dol.)
141. Muj prijatu, kaj žaluješ? (Valta vas.)
142. Deklica v šestnajstem lejtju. (Valta vas.)
143. Mamca so pri pojstli stali. (Valta vas.)
144. Če jas hočem slávo vzeti. (Podturen pri Toplicah.)
145. Urea teče, vest me peče. (Podturen.)
146. Ta prva rosa pala * Na ravno polé. (Podturen.)
147. Zaslísal sem en mili zvon. (Podturen.)
148. Če jest lejdek umrjem. (Novomeška okolica.)
149. Kej ste, kej ste, luba mati? (Dolenjska.)
150. Se ozrem na britof, me srce boli. (Dolenjska.)
151. Smrt mi že na vrata kluka. (Št. Jernej na Dol.)
152. Hitro dnevi mi tečéjo. (Št. Jernej.)
153. En starček na kraju življenja stoji. (Št. Jernej.)
154. Kaj pa 'mamo, kaj pa 'mamo, * Kaj pa 'mamo mi doma? (Cerovi Log.)
155. Ena deklica v dvajsetem let'. (Št. Jernej.)
156. Rad bi jas dav očetu rokó. (Ljubljanska okolica.)
157. Ko b' človek ti vedu, * Kaj duša košta! (Stražišče pri Kranju.)
158. Starček, starček sivobrad * Boh poslov je grenko smrt. (Ihan na Gorenjskem.)
159. Vsaki člov'k žalost občuti, * Če le ima kěj srea. (Dolenjska.)
160. Zvezdu sem nekej novega. (Dolenjska.)
161. Smrt je prišla huda, grenka, * Nam življenje več ne šenka. (Zatoliče.)
162. Grešnik, al' se nič ne vstrašiš * Čez ta strašni sodni dan? (Krtina.)
163. Po britof' je špencilal * En mladi fantiček. (Ptujka okolica.)
164. Kaj pa delaš, fantiček? (Zatoliče pri Ptuj.)
165. Rasti, rasti detelja, * Oj detelja zelena! (Zatoliče pri Ptuj.)
166. Vstani, vstani, dekle gori! (Štajerska.)
167. Ana dvica je vmirva, na parah leži. (Gorenjska.)
168. Ata, ata, ata, * Kje je mama zlata? (Zatoliče.)
169. Moži, žene ve poštene, * Fantje, deklina ... (Štajerska.)
170. (Za umrlo devico:) Kak čem zdaj peti, * Kje čem glas vzeti? (Zatoliče.)
171. Duober véačer, muj' zvejst' perjatli! (Dolenjska.)
172. O na vemo, kaj je zdej. (Dolenjska.)
173. Uboga deklica sedi. (Dolenjska.)
174. B'li so bratje in sestrice. (Dolenjska.)
175. Danes rož'ca lepo cvete. (Dolenjska.)
176. Oglej se o človek ti prou na ti svet. (Štajerska.)
177. Kak hitro se človek rodi. (Štajerska.)
178. Mesec, mesec milo sveti.
179. Kaj sem jest pubeč mislu? (Gorenjska.)
180. Oh mamca vi, vi, * Boste ostali sami. (Homec pri Kamniku.)
181. Kadar enkrat v hladni zemli * Truplo počivalo bo. (Podbrezje.)
182. Gnes vidite lubi kristjani. (Štajerska.)
183. (Smrt:) Sem služabnica Gospoda. (Zl. Radoslav, »Zgodnja Danica« l. 1868.)
184. Na grobu neka duša stala. (Prepir med dušo in truplom. — Studor v Bohinju.)
185. Jest ubog Bounig cagujem. (Prepir med bolnikom in smrtjo. — Bitenj pri Kranju.)
186. Jest vbogi grešnik cagujem. (Marija trošta grešnika. — Krtina na Gorenjskem.)

b) Pesmi pogrebne.

1. Vse, kar živi na sveti, * Je le en kratek čas. (Zatoliče pri Ptuj.)
2. Čuj, zvonovi žalostno glasijo. (Štajerska.)
3. O minlivi tek življenja.
4. Pršli sma za pogrebom. (Slivnica na Dol.)
5. (Pri pogrebu deklice:) Kak žalostno rožic je cvetje. (Štajerska.)
6. (Zadušnica po Frančišku in Manici Kračman, ali »pesem Šmarskega šolmastra«:) Šmarski je šumašter * Takú gavuru: * Groznu sem žalasten, * Na vem kaj b' sturu. (Pesem obsega 11 kitic in je povsod znana. — Matena pri Igu.)

c) Obsmrtné pesmi o osebah, ki se v pesmi imenujejo in so umrle katerekoli smrti, »slovesa« ali štajersko »slova« imenovane.
(Kranjske.)

1. Smrt, kaj storiš, tãke moriš! (Marija Brlogar umrje. — Globodol na Dolenjskem.)
2. Tički le en cajt pojô, * Rož'ce le en cajt cvetó. (Filip in Janez Bergant umrjeta. — Globodol na Dolenjskem.)
3. Pršlo je eno pismice. (Štangarjev Jože iz Biške vasi umrje na tujem. — Globodol.)
4. Mladi fantje in dekliči. (Franc Bobnar umrje. — Globodol na Dolenjskem.)
5. Poglejmo rož'ce na spomlad. (Pepca Rusova umrje. — Globodol.)
6. Poslušaj méane, muj kristjan. (Alojzija Jeršin umrje. — Dolenjska.)
7. Lub' sosedje, Jerman Mica * Vam podam desno ročico. (Dolenjska.)
8. Katir' mi na bi tu vrjev, * Nej pujde z manej v Krtelev. (Neki mladenič iz mirnopenske župnije umrje. — Globodol v mirnopenski župniji na Dolenjskem.)
9. Tam počiva sin slovenski. (Anton Miklič umrje na tujem. — Globodol.)

(Dalje.)

B.:

Naš koncert.

Naš veliki praznik je za nami. Prišel je tako nepričakovano sredi največjega dela na deželi in največjega oddiha v mestu. Pa je tudi blisknil mimo nas tako naglo, da smo se komaj za trenutek mogli zavesti njegove veličine. In če nam sili spomin sedaj venomer nazaj in nas spominja zdaj tega, zdaj onega, ni to nič čudnega. Gotovo je namreč, da take prireditve naša zemlja daleč okrog še ni slišala, bila je prva, a ne — zadnja.

Bila je misel drzna, to je treba priznati in ne smemo zameriti omahljivcem, ne bojzljivcem, tudi zlim prerokom ne, ki so bili trdno uverjeni, da je nemogoče to, kar je sedaj izvršeno dejstvo.

V čem je bila drznost? Najprej so se majale glave pesimistov ob programu. Tako dolg, ves koncert enoten program za vse pevce. Pesmi so bile v dveh tretjinah sicer narodne, a vendar ne vse preprosto homofono prirejene, bilo je vmes tudi več težjih partij, ki zahtevajo dobre spretnosti, vešćih grl. Bilo jih je pa v prvi tretjini pet umetnih, dve sicer lažji, tri pa so bile v resnici krepke. Poglejte le Klemenčičevo »Slanico«, koliko dramatike, koliko žive sile je v njej! Vsak stavek ima svoj značaj: vesel, otožen, iskren, šaljiv, trmast itd. Pa Svetkova: »Most vzdihov«, koliko dramatične sile ima! Smrtni strah se bije z najrazbrzdanejšim življenjem; recitativ se menja z dramatično polifonijo in neukrotljivemu plesu sledi mrtvaški vzdih. Ta pestra mena ritma, ta drzna intonacija zahteva sodelovanje zadnje mišice. In Železnikovo »Jutro«, gotovo zapeto prvič; kot polne orgle v slikovitih spremenih se razlije zarja. Kako iskreno se ji priklanjajo v Es-molu gozdovi. Kolike opreznosti je treba, da prekoračijo glasovi vso hromatiko! Da, to je bil drzen spored.

Kdaj naj se pevci nauče vsega tega? Tedaj je najhujše delo na polju, zbori poleti večinoma sploh nimajo rednih vaj. No in še čas je bil tako kratek, komaj šest tednov za one, ki so se takoj priglasili. A zelo veliko jih je imelo časa le štiri, da celo samo tri tedne. To je drzno delo.

In kako spraviti v sklad vse te pesmi z vsemi zbori? To je bilo še največje vprašanje in prav to je majalo najbolj glave. Pevci so daleč narazen raztreseni, skupnih vaj ne bo mogoče več kot pred koncertom v Ljubljani. Zbori so tudi najrazličnejših zmožnosti. Ali bo to mogoče? Tudi to je bilo drzno, da!

Pa po deželi, po vsem svetu je taka denarna suša. S čim bodo prišli pevci iz oddaljenejših krajev, kdo jim bo kril stroške? Mecenov ni, denarja ni... Tudi to vprašanje je bilo važno!

Težavno je bilo vse to tudi zato, ker je bila to pri nas daleč okrog prva prireditev te vrste. Odbor ni mogel uporabiti nikakih izkušenj in se ne nasloniti na nobeno podobno prireditev. In če so številne glave zma-

jevale, kako bo moči voditi tako množico enemu pevovodji, so imeli prav, kajti drugod imajo v velikih nastopih kaj radi dva, tri, celo štiri dirigente.

Odbor je tehtal in tehtal in vrgel mrežo in ujel toliko, da ga je skrbelo. Naš praznik je za nami in danes vemo vsi prav dobro, da je uspel nad vse pričakovanje in na mah izpreobrniti vse Savle in marsikomu zaprl sapo. Naše pevke in naši pevci so se kar najbolje odrezali. Dokazali so, da znajo opraviti podnevi svoje poljsko delo, večere in, če treba, tudi del noči pa žrtvujejo lepi pesmi. Redne vaje so zmogle prvo zaviro. Bili so zbori, ki so imeli večer za večerom vaje.

Naši zbori pojo vse leto, ker so povečini cerkveni zbori. Zato je njihova pevska kultura zelo visoka in dobro razvita. In zmogli so zaradi tega vse težave in nevarnosti.

Naši pevovodje so izredno dobro podkovani v svoji stroki in so znali točno po partiturah izvežbati zборе tako, da so izpodbili strah skupne vaje,

Železnik: »Jutro ...« »In pripognili so gozdi vrhove ...« pp. Koncert PZ S. IX. 1931.

kajti triurna vaja pred koncertom je izravnala še vse neenakosti in zaokrožila in zlila ogromno maso v en sam ubran zbor.

Naši pevci pa se znajo, kadar gre za dobro stvar, tudi zatajiti in svoje življenske potrebe popolnoma podrediti razmeram. Le tako jim je bilo mogoče zmagati stroške z najnujnejšimi žrtvami.

A vse to bi ne bilo zadostovalo, če ne bi imeli pevci jeklene volje, ki prisili tudi najmanjšo mišico, da se podvrže brezpogojno notranji disciplini. Ta disciplina, ta mir, ta pazljivost je bila pač oni element, ki je kronal vse priprave in omogočil enotno pot vsem in vsakemu. Tej vaši disciplini, drage pevke, vrli pevci, se čudim in klanjam. Prepričan sem, da se v bodoče ne bo omajala, temveč še porasla in bo pri prihodnji priliki rodila še lepše uspehe.

Ker nam je na tem, da zabeležimo več mnenj o tem prvem poskusu, bomo natisnili v »Pevcu« več kritik in izjav, kar bo gotovo v marsičem poučno in — zanimivo in bomo videli, kako so različni strokovnjaki to prireditev cenili in ocenili.

Prof. Tome iz Št. Vida nam je poslal tole:

Veliki praznik P. Z. je za nami. Vsi časopisni kritiki so soglasno izrekli priznanje nastopajočim zborom in P. Z., ki je spravila v tako kratkem času skupaj tak aparat, ki ni imponiral samo po številu, ampak tudi po načinu izvajanja. Zato se naj kot kritik omejim samo na nekatere splošne ugotovitve, ki naj bi v bodoče pripomogle k še večjemu razmahu P. Z.

Predvsem je P. Z. s tem nastopom pokazala, da živi zelo krepko življenje. Ni treba tajiti, da so bili celo med tistimi, ki imajo več vpogleda v podrobno delo P. Z., pesimisti, ki so z neko malodušnostjo gledali na navidezno životarjenje P. Z. So pač imeli svoje razloge za to. Z zadnjim koncertom pa je P. Z. na mah razčistila položaj. Pokazala je ne samo, da živi, ampak da tudi intenzivno dela. Saj so bili celo med pevovodji nekateri, ki so se upravičeno bali, da v tem kratkem roku in zlasti v poletnem času ne bo mogoče predelati naložene tvarine. Pa so vseeno krepko prijeli za delo in šlo je. Trdo delo je obrodilo obilen sad. Tudi podpisani sem bil med tistimi, ki so pričakovali, da bo koncert neprimerno manj nudil kot je v resnici. Mislili smo namreč, da se bo dal koncert pač meriti z relativnim merilom, ne pa z absolutnim. To se pravi: če vzamemo v poštev, da imajo pevci malo časa za pripravo, da je še ta čas neugodno izbran, da so nekatere pesmi za skupni nastop mase skoraj pretežke, da se članstvo P. Z. rekrutira po veliki večini iz kmečkih slojev, ki nimajo kake posebne pevske predizobrazbe (človeka je bilo skoraj sram, da je na pevskem zemljevidu v »Ilustriranem Slovencu« zastojal iskal imeni obeh tako zvanih slovenskih metropol, dočim je lahko našel imena najbolj neznanih gorskih krajev!); torej če vzamemo vse to v poštev, potem bodo pevci pač napravili, kar se bo v teh razmerah dalo, kaj posebnega pa vsa prireditelja pač ne bo; izobraženega glasbenika, ki bi hotel zares uživati samo čisto glasbo, ta koncert najbrž ne bo zadovoljil. Pa smo se uredili in svoje mnenje spremenili. Koncert je moral zadovoljiti vsakega poslušalca, četudi ni na obstoju in prospehu P. Z. posebej interesiran. Izvajanje posameznih točk je bilo proti pričakovanju dobro. Tako moški in ženski kot tudi mešani zbor so svojo nalogo dobro izvršili.

V oceno posameznih pesmi se ne mislim spuščati, ne zaradi obširnega programa, ampak zato, ker se mi to ne zdi potrebno. Dovoljeno naj mi bo podati le splošen vtis, ki so ga poslušalci in opazovalci odnesli od koncerta. Splošno je moški zbor preciznejše pel kot ženski oziroma mešani. Vzrok bo v tem, da je manjšo maso lažje držati skupaj; tudi so bili moški zbori harmonično in ritmično lažji kot ženski (»Slanica«) ali mešani (»Ponte dei sospiri«, »Jutro«); končno tudi moški fizično več prenesejo kot ženske in imajo kljub daljni vožnji, naporni skupni vaji in praznemu želodcu še toliko močne volje, da znajo ohraniti zbranstvo in pazljivost do zadnjega akorda. Tudi glasovno je moški zbor zadovoljil. S tem seveda ni rečeno, da so bili ženski ali mešani zbori slabi; morda so bili še bolj s skrbjo naštudirani. Manjkalo je le one stroge pazljivosti, ki napravi na poslušalca vtis, da dirigentu niti za trenutek ne uidejo vajeti iz rok. Morda pevci mestoma tudi niso točno razumeli dirigenta, ki bi z grobim zamahom roke pri taki masi na gotovih mestih več opravił kot s fino občuteno kretnjo. Sicer je pa šel zbor varno preko vseh čeri, tudi pri »Ponte dei sospiri«, kjer bi količjak večja nepazljivost lahko povzročila katastrofo.

Svoje poročilo končujem z željo, naj bi se »Pevski zvezi« zopet kmalu nudila prilika, kjer bi lahko še v popolnejši meri kot pri zadnjem nastopu pokazala znanje v njej včlanjenih zborov!

Dr. Kimovec je ocenil koncert tako:

Vsi poslušalci, ti ki so bili v največji bližini, še bolj ti, ki so poslušali iz večje ali manjše dalje, vsa javnost sploh smo mnenja, da se je koncert nepričakovano posrečil. Najprej že to, da se je tako ogromna množica pevcev iz najrazličnejših strani Slovenije drznemu zvezinemu pozivu odzvala; še bolj to, da so se posamezni zbori in pevci predpisanih skladb, katerih vsaj nekatere so morale za marsikateri zbor biti dokaj ne- navaden in trd oreh (Svetek, Klemenčič, Železnik), dobro naučili. Pa jih je tudi med harmonično preprostejšimi bilo znatno število takih, ki z gibkim ritmom, živo razgibano agogiko in imitativno kontrapunktično samostojnostjo v posameznih glasovih od povprečnih pevcev vendar le veliko zahtevajo in skupnemu petju od vseh vetrov nagnanih pevcev lahko nastavljajo dokaj nevarnih čeri, ki jih je pa mogočni zbor vseeno dosti srečno objadral.

Presenečalo je dejstvo, da so se posamezni glasovi zlivali v tako lepo enoto, kakor da že dolgo dobo skup pojo, pa tudi ves ogromni zbor je zvenel, kakor da ga je spreten pevovodja že davno izlikal. Ni bilo čuti trdot, niti robotosti, niti tiste kar običajne neuglajenosti, ki smo je pri mnogih zbori vaje; vse je utonilo v gladkem morju blažilnega zvoka. Bas poln, krepek, mehek, alt izredno širok, sočen, tenor svetel, ko cello se v gibki, vitki črti pnoč; in sopran, kako je bil živ, čist v višini!

Seveda se pri tako ogromni, nepreslišni množici posameznih glasov niso mogli slišati. Vsak glas je bil sam nase navezan, če smo n. pr. mi, ki smo sedeli v bližini

altov, ostale glasove včasih komaj še zaznavali, kaj šele pevci sami! Saj so mogli le sebe slišati, tako da so bili tako rekoč sami sebi prepuščeni, samo na svoj posluš navezani. In vendar je bila intonacija čista, da ne rečem brezhibna. Saj si v resnici prav nič boljše nismo mogli želeli.

Pač pa so bili hromatični hodi (postopi) vobče zabrisani, nejasni, ali pa so jih pevci mestoma preuredili v diatonične. Tako se je tudi tu iznova zelo krepko uveljavila očitna težnja pevcev po diatoniki, s krepkim opominom skladateljem: Za petje komponiraj diatonično!

Edina nekaj kratov zaznavna hiba tega koncerta je bila v brzini, agogiki. Seveda se ta beseda ne sme tako razumeti, kakor da bi oba pevovodja kdaj ne bila zadela prave brzine, ali da bi bila kdaj prehitro pohitevala, ali prekesno zadrževala; ne! Marveč note so bile vzrok, da je ta ali oni glas, zlasti alt večkrat znatno zaostajal, včasih tudi bas za las čez čas povlekel, ali sopran enkrat ali dvakrat malo naprej ušel. Note so bile krive, kakor so note redno vzrok, da se slabše poje, kakor bi se, če bi pevci ne imeli not v rokah; ali če jih že imajo, da bi venomer vanje ne buljili.

Obema zborovodjema: Bajuku in Gašpariču, ki sta si to nenavadno število znala v kratkem času tako podrediti in enotno usmeriti, najiskrenejše čestitke! Pevcem in zborom pa, ki so sodelovali, za požrtvovalni trud in sijajni uspeh pristržno priznavanje in občudovanje! Kdor bi bil pred desetimi leti, ko se je »Pevska zveza« iz skromnih začetkov začela razvijati, prerokoval tak veličasten razmah, bi bil našel pač same neverne Tomaže. »Pevska zveza« je na ta uspeh upravičeno lahko ponosna.

Priznani glasbeni pedagog prof. A. Gröbming piše o koncertu:

Veličasten nastop P. Z. dne 8. septembra 1931 je bil tako pomemben za naše pevske zборе, da ne smemo mimo njega, ne da bi se dotaknili važnosti, ki jo imajo takšni nastopi za petje in za pevsko vzgojo. Kar sem doslej doživel nastopov v masi, so bili povečini le nekake manifestacije odnosno demonstracije, prirejeni z edinim namenom, da bi imponirali s svojo veličino. Pevskim trumam je manjkalo navadno notranje zveze, udje so bili razrahljani, spored brez enotnega umetniškega cilja, zato so bile vse take prireditve le bolj ali manj posrečeni eksperimenti. To dokazuje n. pr. tudi ogromni nastop nemških zborov o priliki Schubertovega slavlja na Dunaju, ki navzlic svoji impozantnosti ni zapustil ne pri poslušalstvu, ne pri kritiki globljega vtisa.

Petje P. Z. pa je dokazalo, da je mogoče tudi v masi koncertno umetniško podajanje, če je organizacija in vodstvo v pravih rokah. Dasi poznamo prof. Bajuka kot dobrega organizatorja, smotrenega in treznega dirigenta, ki nikoli ne izgubi glave, je vendar marsikdo podvomil v uspeh prireditve, kajti spojiti 100 zborov v enega samega ni lahka stvar. Kdor ni že iz člankov, ki jih je semtertja priobčil »Slovenec«, razvidel, kako intenzivno se je delalo v P. Z., ta je lahko iz nastopa sklepal, da je bil koncert skrbno pripravljen, dobro premišljen in izborno organiziran. Vodja P. Z. ni zaupal v slepo srečo, ampak je ubral — v kolikor sem mogel jaz razbrati iz poročil »Slovenca« — edino pravo pot, ki omogoča takšen nastop, t. j. iskal je najprej stika z dirigenti, nato s posameznimi zbori in s pevci. Učil je, popravljaj, grajal in hvalil, organiziral skupne nastope okrožij in šele ko je videl, da so čete izvežbane, odredil splošno mobilizacijo. Uspeh tudi ni izostal, kajti mogočna, iz najraznovrstnejših zborov sestavljena armada P. Z. je pela na tako dostojen umetniški način, kakor ne bi bil nihče pričakoval. Le natančnemu podrobnemu in dobro premišljenemu delu je pripisovati dejstvo, da je sledil zbor taktiki v tempu in dinamiki z isto preciznostjo, kakor smo je vajeni od dobrih zborov v koncertni dvorani. Skladbe, zlasti one, ki so bile izvajane pod Bajukovim vodstvom, so bile podane s takšnim umetniškim razumevanjem, dinamičnim senčenjem in brzinskimi gradacijami, da bi bil lahko nanje ponosen vsak mestni zbor.

Kakšnega pomena pa je prav za prav petje v masah za pevca? Slabo pripravljene nastopi so po mojem mnenju škodljivi, ker ne kvarijo le pevske morale, ampak tudi pevsko disciplino. Skrbno pripravljene nastopi pa, ki so si stavili umetniške cilje, so prava visoka šola za podeželske zборе, ki nimajo prilike slišati dobrega koncerta. Ne glede na to, da krepijo notranjo vez med pevci in da jih učijo podrediti svoje stremljenje skupnemu cilju, jih silijo k intenzivnemu študiju in seznanju pevca s pravim muzikaličnim podajanjem. Ako zasledujejo taki nastopi izvajanje dobrih programov, so izrednega vzgojnega pomena, ker se spremene v zdravilni vrelci, iz katerega črpajo lahko tisoči slastne in zdrave pijače. Neprecenljive vrednosti so tudi za popularizacijo dobrih skladb, za širjenje pevske umetnosti in za spoznavanje pevske literature. Ali si moremo misliti kaj silnejšega, kakor če odmeva dobra pesem, ki bi iz kateregakoli razloga ostala nepoznana, hkrati po vsej Sloveniji? Koliko zborov je nastopilo 8. septembra, ki bi se iz lastne inicijative lotili skladb, kakor so »Ponte dei sospiri«, »Jutro« i. dr. Ne le za umetniško vzgojo, tudi za moralno vzgojo so taki nastopi važni. Pevcu vcepijo zavest, da ni njegov glas, glas vpijočega v puščavi, ampak da ima širom domovine nebroj bratov, ki stremijo za istimi cilji ter gojijo iste ideale, in da bo zato našel, kamor bo prišel s svojo pesmijo, hvaležne poslušalce in odprta srea.

Pa tudi poslušalec se lahko mnogo nauči iz njih. Taki nastopi mu ne povedo le, kakšno stopnjo je dosegel naš kulturni barometer, temveč ga opozore na mnogim neznano dejstvo, da bivajo tudi tam za griči okoli belih cerkva ljudje, ki ljubijo umetnost in goje našo lepo pesem mogoče z večjo iskrenostjo kakor v mestih, okuženih po jazzu.

G. V. je napisal v »Slovincu« dne 9. septembra sledeče poročilo:

Impozantno je bilo pogledati silno maso pevstva na stopničastem odru pred fasado uršulinske cerkve. Sami mladi, zdravi obrazi, nekaj deklet v pestri narodni noši. Iz vseh krajev domovine so se vzeli. Skupaj jih je zbral idealizem, čisto veselje do gojenja umetnosti, slovenske pesmi in slovenske misli.

Eno je treba poudariti. Med 113 zbori so taki, ki bi se v tem ali onem oziru lahko kosali z mestnimi zbori, so pa tudi slabši zbori, srednji zbori in pevski material je v masi redkokdaj ali pa nikoli čisto »izenačen«. To je ena. Druga je pa taka, da je mogoče, da so vsi zbori tehnično na isti višini, da pa je celokupna masa vseh zborov skupaj — kar je ne samo mogoče, nego celo običajno, slabša kakor vsak posamezen zbor. Že tehnično je dirigentu skoraj nemogoče po eni sami skušnji tako maso povsem koncentrirati nase in iz teh razlogov je upravičena neka skepsa a priori za uspeh pri vseh takšnih monstre koncertih kakor je bil ta.

No, Pevska zveza nas je presenetila tako, da je moral tudi oni, ki ne zaupa masnim koncertom, imeti o njej najboljši vtis. Začelo se je malenkost sramežljivo s »Pravde Bog«, že Premrlova sočna »Slovanska pesem« pa je pokazala, kako lepo so odtehtani glasovi med seboj in kako disciplinirano se znajo podrežati celoti. V Svetkovem »Ponte dei sospiri« smo videli lepo smotreno izdelano dinamiko in — to so bili mešani zbori — nato so dekleta zapela dva ženska zbora, Klemenčičevo »Slanico« pa Železnikovo »Jutro«. Obe pesmi sta zadeti v narodnem duhu in občutenju in sta bili prav lepo izvedeni. Dotlej je dirigiral prof. M. Bajuk. Poslej je pet pesmi za moški zbor dirigiral g. J. E. Gašparič. Bile so to ena Vodopivčeva umetna »O večerni uri«, dve Maroltovi prireditvi narodnih, pa ena Bajukova in Devova prireditev, značilna štajerska flosarska »Hit, hit, hit!« Iz fantovskih grl je pri narodnih kar vrisnilo, to je bil naš preprosti človek v svojem elementu, pel je, kar je čutil. Potem so še dekleta zapela dve narodni, nakar so sledili še štirje mešani zbori prireditev narodnih pesmi — čuli smo hribčke, tička priletela, teče vodica, gor čez izaro itd. — zdravi, sočni glasovi so bili to, interpretacija enostavna, prav nič orokavičena in pomehkužena, zato pa tem bolj naravna in topla — to je bil užitek. Končno je zaoril po Kongresnem trgu Fleišmanov »Triglav, V gorenjsko oziram«, kar so morali pevci ponoviti. Zadnjih sedem pesmi je zopet dirigiral g. Bajuk.

Alti so zelo močni, basi neprecenljivi — med njimi mora biti zlatega materijala. Soprani izborni, pa nevsiljivi, tenorjem ni kaj reči. Da se je pa takšna masa tako lepo »ujedinila« v celoto, gre pa zahvala organizaciji »Pevske zveze«, kateri treba na tem uspehu iskreno čestitati. Naj bo pevcem in vodjem ta masna prireditev in njen uspeh v veliko pohvalo in bodrilo. Sama kraljica jo je počastila in kakor je bilo videti, ni se dolgočasila ob slovenski pesmi, ki je iz kmečkih in delavskih grl orila po najlepšem trgu Ljubljane.

Udeležba je bila ogromna, tako da je prišlo do gneče, ki ji niti redarstvo ni bilo kdovekaj kos. Zanimivo je pa to, da se je petje sredi trga ali v parku »Zvezda« še daleč lepše čulo kakor pa na sedežih pred cerkvijo. No, kaj takšnega nam pa zopet kdaj preskrbite!

V.

»Slovenski Narod« je poročal dne 9. septembra:

Skozi špalir nepreglednih množic se je kraljica v spremstvu že imenovanih dam in gospodov pripeljala na Kongresni trg h koncertu, kjer je nastopilo 113 pevskih zborov s približno 2400 pevkami in pevci pod vodstvom prof. Marka Bajuka in Jan. Ev. Gašpariča, ki sta se menjavala na dirigentskem odru. Dirigenta sta absolvirala že dve tretjini programa, ko je množica vzvalovala in zabučala z živijo klici ter se je kraljica s spremstvom pojavila na za njo pripravljeni tribuni, kjer so jo med drugimi dostojanstveniki pričakovali podban dr. Pirkmajer s soprogo in škof dr. Rožman. Ko je kraljico pozdravil podban dr. Pirkmajer, so ji bili predstavljeni tudi predstavitelji prirediteljev koncerta in oba dirigenta, nato je pa tisočglavi zbor pod vodstvom prof. Bajuka zapel mogočno državno himno. Nj. Vel. kraljica je pozorno poslušala naše pesmi, polne tople slovenske domačnosti. Ko je zbor odpel »Triglav«, je vstala in se s spremstvom ob burnem vzklikanju množice odpeljala dalje, še prej pa so ji za slovo poklonili Bohinjčevi otročki Meta, Polonca in Jožek ter Anselinova Nevenka in Kozinov Peterček, ki so bili vsi v ljubkih narodnih nošah, prelep šopek.

Le počasi se je pleglo na Kongresnem trgu navdušenje in pevci so morali še enkrat zapeti »Triglav«, ki se je z njim končal veličastni koncert. (Dalje.)

¹ Je mogočen mešani zbor.

Razpis nagrade. Pevska zveza razpisuje tri nagrade v zneskih 500, 300 in 200 Din za pesmi, pisane za moški, mešani ali ženski zbor v obsegu približno vsaj 3 strani »Pevca«, neoporečne vsebine in oblike, pisane tako, da jih zmorejo vsaj naši boljši zbori. Rokopisi ne smejo biti pisani lastnoročno, na vrhu naj nosijo »Geslo«, ki naj bo napisano tudi s tujo roko na zaprti kuverti, v kateri bodi skladateljevo ime in naslov. Rok do 1. jan. 1932. Pevska zveza v Ljubljani si pridrži pravico, da natisne nagrajene in nenagrajene pesmi. Pesmi na naslov: Pevska zveza v Ljubljani, Komenškega ulica 12.

Pevskim zborom in pevovodjem P. Z. Naš veliki praznik je za nami. Spomin nanj, na vaše delo in lep uspeh nama nalaga nujno dolžnost, da se vam v imenu naše pevske matice Pevske zveze iskreno zahvaliva za vaše sodelovanje. Ta uspeh je rodila vaša občudovanja vredna požrtvovalnost, ogreta in ožarjena s toplo ljubeznijo do naše lepe pesmi. Pokazali ste jo, njo, najlepši odsev naše slovenske duše, naši metropoli, pokazali jo vsej domovini in še preko mej v taki obliki, da je navdušila in zadivila prav vse, tudi najhladnejše pesimiste. Vaši sveži glasovi so nam dokaz, da slavček še poje po naših lepih gajih, po naših hribih in gorah. Če vse občuduje vaše čiste glasove in prožno ritmiko, je nad vsem tem še večjega priznanja vredna vaša discipliniranost, volja, zavest za skupnost. Vaš miren nastop, pažnja, skrajno samozatajevanje in podrejenost vsakemu mahu roke, migu prsta in očesa je bolj kot vse drugo dokazalo vašo izredno visoko kulturnost. Hvala vam za to! Hvala vam, ki ste v največjem delu pozne noči žrtvovali tej eni ideji, hvala vam pevovodjem, ki ste s skrupulozno vestnostjo izvežbali svoje zборе! Po tej poti bomo šli v skupni ljubezni do naše pesmi od stopnje do stopnje vedno dalje in vedno više. Hvala vam in »Bog plačaj!«

Vinko Lavrič, predsednik.

Marko Bajuk, tajnik in pevovodja.

Dne 29. novembra 1931 se bo vršil v Ljubljani velik koncert, pri katerem bo sodelovalo krog 450 pevcev iz ljubljanske bližnje in daljnje okolice. Note smo razposlali. Vsa potrebna navodila o vajah i. dr. slede po okrožnicah.

Občni zbor P. Z. se bo vršil v ponedeljek 30. septembra ob 9 dopoldne v Rokodelskem domu. Vabimo zbere, naj pošljejo gotovo svoje zastopnike na občni zbor. Onim, ki bi se udeležili v nedeljo koncerta in počakali ponedeljkovega občnega zbora, bomo skušali preskrbeti prosta stanovanja. Treba pa se je odboru čim prej prijaviti.

One zbere, ki nam še niso plačali legitimacij in znakov, prosimo, naj nam nakažejo zneske čimprej, ker leži v tem vsa naša govorina.

Pevski tečaj se je vršil v dneh od 2. do 6. avgusta v Marijanišču. Udeležencev je bilo 62, tečaj je uspel prav dobro.

Slike s koncerta smo poslali vsem sodelujočim zborom, upamo, da so jih vsi v redu prejeli. Stevilne zahvale so nam v veliko veselje, ker vidimo, da so nas zbori prav razumeli. Naj vas slike in spomin na lep uspeh podžiga k novemu delu! Kdor bi želel imeti sliko zase, jo lahko naroči po P. Z., in sicer nenalepljeno za 25, nalepljeno s tiskom 30 Din. Dobe se pa tudi razne fotografije s koncerta v velikosti razglednic po 5 Din.

Veliko zborov še ni plačalo članarine. Prosimo, naj nam nakažejo čimprej 25 Din, sicer niso deležni oprostitve tantiem, ki velja le za včlanjene zbere.

KRANJSKO OKROŽJE.

Pevska prireditel cerkvenih zborov zahodnega dela kranjske dekanije. Večkrat smo že slišali predlog, naj bi tu in tam prišli tudi cerkveni zbori skupaj in pokazali svoje zmožnosti. Toda to je bila samo ideja. Prvi, ki so jo uresničili, so pa bili cerkveni zbori kranjske dekanije. Nadzornik organistov v tej dekaniji in organizator vse prireditve, župnik Zabret iz Kovora, si je vso stvar takole zamislil: tekmujejo naj, če smem ta izraz rabiti, izključno le cerkveni zbori, kolikor mogoče vsi in le s tistimi pevci, ki res dejansko pojejo v cerkvi; pod vodstvom svojih organistov. Vsak zbor naj zapoje eno in isto obvezno pesem (Kimovčevo: Molite angeli!), da slišijo poslušalci, kako različni dirigentje isto pesem različno, pa vendar na sprejemljiv način interpretirajo. Razen tega naj vsak zbor zapoje še dve poljubno izbrani pesmi, o katerih misli, da bo z njimi napravil najugodnejši vtis. Združeni zbori naj pa skupno zapoje eno pesem; za Kranj so določili Mlinar-Cigaleto: Ave, tisočkrat ave, ki je brez dvoma mišljena za močan zbor. Prireditel se je vršila v nedeljo dne 19. aprila. Začele so jo pete litanije v župni cerkvi; združeni zbori so odpevali, da je bilo veselje. Cerkev seveda nabito polna vernikov! Po litanijah pa se je ljudstvo zbralo v dvorani Ljudskega doma, ki je bila ta dan veliko premajhna. Pred nastopom zborov je župnik Zabret razložil občinstvu pomen in namen prireditve. Nato so se pa začeli vrstiti zbori. Otvoril je Kranj pod vodstvom C. Mohorja. Nastop je bil siguren, glasovi dobri, lepo zlit, mehko se prelivajoči. Zapeli so najprej Kimovčevo: Molite angeli, nato pa Müllerjevo: »O Deus« s sopran. samosplovom in Sattnerjevo: Samo nji. - Šmartinski zbor je vodil Franc Kovačič. Poleg obvezne pesmi so zapeli še Mavovo: Do nebes naj se razlega in Vodopivčevo: Ti spev si moj. Glasove imajo izenačene,

pojejo mehko, priprosto občuteno. Kar veseli smo jih bili. - Besnica je vsled raznih zaprek izostala. - Zbor iz Predoselj je dirigiral Al. Oven. Poljubno izbrani pesmi sta bili Sattnerjeva: Zvonovi so zapeli in Železnikova: O Marija, divni cvet, pri kateri bi začetek bolj učinkoval, ako bi ga zapeli alti; bas se mi zdi nekoliko pretemen za to. Tudi tem se pozna dobra šola in veselje do lepe pesmi. - Kovor ima zelo močan zbor; posebno ženski glasovi se kar niso mogli zvrstiti na odru. Peli so brez not, pazljivo gledali na dirigenta, česar o drugih zborih ne moremo vedno trditi. Radovedni smo bili na njihovo petje, ker so se sem in tja čula vprašanja, more li iz Kovora kaj dobrega priti. Pa je prišlo, in še veliko. Dinamika je bila izborna izdelana, prednašanje prav lepo; zbor je pel intonirano zelo čisto, kar smo opazili posebno pri Premrlvi: Zalostna Mati, ki se giblje precej v poltonskih postopih; razen te so peli še: V duši moji zažarel je raj (neznane skladatelja). Zbor je vodil Fr. Zupan. - Križe je izjemoma dirigiral kaplan L. Govekar. Ti so našu dirali Klemenčičevo: Kraljica vigradi in Ferjančičevo: Večerni zvon za moški zbor. Pesmi so bile zlasti dinamično lepo izdelane in sigurno zapete. - Zbor iz Podbrezja je vodil J. Kozjek. Slišali smo Vodopivčev: Ko pride majnik in Hladnikovo: Večerni zvon. Pesmi so bile po notah dobro naštudirane, le besede so preveč trgali in ritmično preostro peli. Če bo zbor pel bolj zlito, ga bomo mogli šteti med prav dobre zборе. - Zbor iz Mavčič je zapel pod vodstvom J. Pišlarja Železnikovo: Prošnja in Mavovo: Morski zvezdi za moški zbor. Mešani zbor se je še precej čedno izkazal; solist je pa v zboru skoraj utonil. Moški zbor je bil pa precej maloštevilen, menda jih je več manjkalo, zato ni napravil zaželenega vtisa. - Tržičani so se pripeljali kar na dveh avtobusih. Dirigiral jih je M. Planinšek. Z lahkoto so zapeli Dolinarjevo: Knežja hči, ki je z medulačnimi težkočami kar natrpala, in Železnikovo: Marijo častimo; velika dobrina tržiškega zbora je ulita enotnost v ritmu in izreki. Na koncu so še združeni zbori pod vodstvom župnika Zabreta zapeli že omenjeno Cigaletovo: Ave Marija. V takem zboru, preko 150 glasov, jo redko slišimo, zato je napravila najmočnejši vtis. — Po končanem sporedu so se pevci s svojimi pevovodji zbrali v Delavskem domu, da se med seboj porazgovorijo in spoznajo. — H koncu naj podam še nekatere splošne misli. Ta prireditelj je pokazala, da se da uresničiti misel o skupnem nastopu cerkvenih zborov. Sicer stane to precej truda in gmotnih žrtev, toda to se bogato obrestuje. Zbor, ki za tak nastop solidno naštudira tri ali štiri pesmi, se pri tem neprimerno več nauči, kot pri površnem učenju ne vem koliko pesmi. Zbudi se mu zavest odgovornosti pred širšo javnostjo, zato bo veliko

manj malenkostnih intrig in sporov, ki se pojavljajo zlasti pri pevcih, kateri nikdar ne pogledajo preko mej domače fare. Vsak, tudi najboljši zbor, vidi pri skupnih nastopih, da se more od drugih še veliko učiti. Saj ni tako dobrega zbora, ki ne bi imel svojih napak, pa tudi ne tako slabega, na katerem ne bi našli nobene dobre strani. To bo brez dvoma tudi vplivalo na obisk pevskih vaj. Razveseljivo je dalje dejstvo, da izginja iz naših cerkva vedno bolj dilefantski način petja. Mislim namreč tisto petje, ko premore cel zbor dva ali tri ženske glasove in kvečjemu še obligaten organistov bas; da ne govorim o kaki dinamiki, lepem prednašanju in o podobnih stvareh, ki šele napravijo petje res petje. Vsi zbori, ki so nastopili na tej prireditvi, posebno mešani, so bili kompletni, eni po številu večji, drugi manjši, ampak enotni so bili. Vsi pa se trudijo priti vedno bliže zaželenemu cilju. Začetne težave so že povsod premagane, čeprav se že tu in tam opazi moč stare navade. Glavne pomanjkljivosti bi bile te: pevci splošno premalo pazijo na dirigenta; ko bo ta napaka odpravljena, bo sto drugih odpadlo. Dirigentom se pa vidi, da mnogi izmed njih malokdaj dirigirajo, kar je pri organistih čisto razumljivo, ker morda cela leta ne pridejo do tega; zato je tudi zanje tak nastop poučen. Dirigiranje naj ne bo preveč elegantno, pri čemer mislim na pretirano zverženo in izumetničeno gibanje rok, ampak predvsem preprosto in jasno. Tudi povsem neuk pevec bi moral priti s časoma do pojma, kako gre roka pri prvem, drugem mahu v taktu itd. Če ni glasbeno naobražen poslušalec v tem oziru na jasnem, more biti navaden pevec še manj. Te stvari se bodo gotovo od nastopa do nastopa izboljševale. K posrečenemu nastopu vsem zborom, pevovodjem in župniku Zabretu čestitamo in jim želimo veliko posnemačev! M. Tomc.

Dne 25. maja se je vršil pri Sv. Joštu fantovski labor za kranjsko in loško dekanijo. Pri sv. maši in zborovanju so prav lepo peli združeni moški zbori pod vodstvom C. Mohorja iz Kranja.

RADOVLJIŠKO OKROZJE.

Radovljiško okrožje je imelo v Krekovem domu na Jesenicah svojo pevsko prireditev. Sodelovalo je 7 zborov v mešani in moški zasedbi. Skupno je nastopilo ob skedpu nad 200 pevk in pevcev s 3 pesmami. Dve ideji sta prepletali prireditelj: spominu 80 letnice našega mojstra p. H. Sattnerja je bilo posvečenih en del njegovih pesmi, narodno pesem so nam kazali v raznih predelavah 3 venčki. Vmes so se vpletale umetne pesmi raznih skladateljev. Vsebinsko spored ni bil šibek, v izvajanju pa se je tupačam malo zasibilo. Vzrok je bil gotovo v preširoko odprtem odru, ki je požiral v prazno ozadje ves zvok, mesto, da bi ga bil zbrana metal v dvorani. Šele skupni zbor je

polno zazvenel. Posamezni zbori so pa tudi topot storili svojo dolžnost. Begunje se drži solidno na višini, na kateri smo jih slišali pri zadnjem nastopu. Treba pa je redne vaje, da se tudi moški glasovi lepše opri- mejo ženskih. Zbor je pa v celoti kaj lepo zvenel in odpel zlasti Schwabovo »Še eno« s prijetno zaokroženostjo.

Boh. Bistrica je nastopila z eno pes- mijo v moškem in eno v mešanem zboru. »Kosovo ženitev« bi bilo treba zapeti z večjo dramatiko, večjo plastiko, sicer je pesem brž dolgočasna. Tenorji so v moškem zboru še boječi, šibki. Treba jim zbuditi zavest, pa bo tudi grlo polnejše zadonelo. Sicer je pa moški zbor prav tako dobro ubran kot me- šani, nekaj izrednega pa je njihov alt, ki ga vladata menda dve pevki z izredno polnostjo in zanosom posebne vrste. Gorje so pre- žete dobre ritmike, ki jim jo izvrstni pevo- vodja diktatorsko narekuje. Pojo zelo ubra- no z izvrstno agogiko. Izreka je lepo ubra- na, jasna in pravilna. Baritonski spev je v »Sattnerjevih planinah« kaj iskreno zvenel, tudi zbor je bil v spremeljavi prav izvrsten: iskren v dinamiki, izredno čist v intonaciji (cis-mol), jasen v harmoniji, da je bilo kaj, le sopran mu je treba pokrepiiti.

Breznica je nastopila z moškim zbo- rom. Pojo dosti ubrano, le tupatam udari posamezen pevec ali glas iz celote. Tudi to je treba odpraviti, in šele tedaj korenito, če se godi to namenoma. Tega pri Breznici sicer ni bilo opaziti, vzrok mahlj zrahljanosti je bržkone čas: redkejša vaje, ki jih onemo- goča nujno poljsko delo; v tem času ne za- došča na polju le dan, trpi tudi pozna in rana noč. Zato je nemogoče vzdržati neopo- rečno ubranost zbora čez vse poletje. S tega stališča je bil koncert malo pozen. Ima pa to tudi dobro stran: pevci vzdrže, se ne raz- krope. Naj bi dobila Breznica še v basu ojačbe, pa se bo njen moški zbor ob izredni volji, ki so jo pokazali, dvignil nad povpreč- ne zборе.

Jesenice imajo že star dobro upet zbor, ki so ga prevzele v zadnjih tednih mlade roke, ki pa bodo, sodeč po zadnjem nastopu, zmožne zbor vzdržati na sedanji vi- šini in ga še dvigniti. V moškem zboru so zapeli Mirkovo »Jutro«, ki je bilo morda malo pretežno, zlasti za tenorje, pa ni vs- skozi zvenelo enakomerno ubrano. Lotili so se Premrllove nove »Moj dom«, ki je zelo pestra, v harmoniji izredno slikovita in kar polifonsko zveni. Zbor je v glasovih dobro ubran, le tenorje je treba vzeti še v roke in jih nekoliko uglatiti.

Kranjska gora je vzela v roke Satt- nerjevo »Lastovkam«, ki je kar ni slišati na sporedih, pa je škoda. Pesem je še več, ko samo solidna. Je polna plastike, nežne dra- matike, zveni lepo, ne zahteva nič poseb- nega in je nekoliko daljša. Saj res, daljših, primernih skladb nam manjka v notah, še bolj na sporedih. Kratkih štirivrstičnih se moramo včasih oprostiti in prijeti v roke kaj

daljšega. V tem oziru Kranjski gori čast! Lotili so se tudi najnovejše Vodopivčeve balade »Knezov zete«, ki je bila natisnjena šele v zadnjem »Pevcu«. Žal so jo prekmalu zapeli, treba bi ji bilo še malo pile, da bi bila nje lepa dramatika bolj učinkovala, tako je pa šla mimo nas brez globljega utisa, v enolični črti in enakomerni brzini. Moram pa dobro voljo in namen še enkrat poudariti in staviti na vzgledno stran. Zbor je kaj lepo ubran, v glasovih lepo izenačen in naj skuša za vsako ceno vsaj vzdržati se na tej višini, če še ne bi mogel više.

Radovljica je navadno vedno nad- kriljevala ostale tekmece. Tudi topot se je vzdržala na vzgledni višini. Morda so bili včasih kedaj posamezni glasovi močnejši, polnejši, pa je v celoti zbor še vedno izvrst- no ubran, poln, dobro discipliniran in mu dajejo zlasti basi prav lep bronast zvok. V moškem zboru so zapeli Foersterjevo »Nje- ga ni«, ki zahteva izredno veliko od zbora in pevovodje. Dramatika je trpela ravno vsled preglobokega odra. Sattnerjeva »Po zimi iz šole« je bila pa kaj krepka. Skupni zbor je vodil pevovodja Mihelčič iz Radov- ljice. Peli so v mešanem zboru Cigale-Mli- narjevo »Vriska fantič«, ki je zvenela tako toplo, pa tako iskreno, da se je kar videlo, da žari fantom iz srca. Je pesem izredno hvaležna. Skupno je mešani zbor zvenel polno, zvočno, lepo zaokrožen in se kar zdi, da imajo pevci v skupnem petju vse več ve- selja kot v posameznem. Kaj ko bi začeli pripravljati koncert samo v skupnem zboru. Naši pevci so nad vse pridni in požrto- valni. Stavim, da bi sprejeli tak program z veseljem in bi se ga z veliko vnemo oprijeli.

Sporedu bi bilo prav prišlo kratko pre- davanje. Okr. predsednik je sicer pozdravil v izbranih besedah starosto naših skladate- ljev p. Hugolina, poslal pozdrave bratom preko meje, opozoril na Sattnerjevo osem- desetletnico, pa bi ne škodilo kaj kratkega v pouk in orientacijo.

Pa naj še pripomnim, da moti izreka poln (reci pount), vës (reci vës), sëm (reci sëm!), ki je tupatam ušla kakemu posamez- niku. Vobče pa je izreka že zelo enotna, pravilna.

O raznih venčkah bo pa treba izprego- voriti v »Pevcu«. Vsekako je treba previd- nosti.

Udeležba ni bila obilna, vzrok priredit- ve v najbližji okolici in pozna sezona, okrož- je pa je vendar odpraznovalo prav lep praz- nik, h kateremu mu moram odkrito čestitati.

B.

KAMNISKO OKROŽJE.

(Konec.)

»Lira« je starejša, dobro upeto društvo, vajeno nastopov, poje zelo zvočno, okusno, fino, uglajeno. »Spev pličke pojoc« (Devovo) je zvenelo nad vse ljubko, druga »Tam, kjer lunica« pa ni dosegla prve, in sicer je že priredba prve sama zase veliko pestrejša in pesem drugega kova. Oba zbora sta bila v

pestri družbi živahne tekme nad vse iskreno pozdravljena in smo zlasti »Liro« vsi visoko taksirali.

Skupno petje je vodil okr. pevovodja šol. uprav. I. Primožič, ki je bil iniciator in duša vse prireditve. Peli so v moškem zboru, okrog 150, Bajukovo »Ze rožce po polju cve-tejo« in Pavčičevo živahno »Potrkan ples«. Če je zbor pokazal v prvi izredno mehko in folkloristično niansiranje, je zadet v drugi čudovito razgiban humor. Zbor je zvenel polno kot orgle in se je postavil zlasti z nizkimi basi (-pedalisti). Zenske, blizu 200, so peke Bajukovo triglasno »Zalost«. Morda je bila peta malce prehitro, a so pevke uspešno se kosale z moškim zborom. V mešanem zboru, nad 300, pa smo slišali Kimovčovo »Teče mi vodica«, Adamičovo »Vsi so prihajali« in Hubadovo »Glej čez izaro«.

Pred skupnim petjem je prof. M. Bajuk izrekel nekaj toplih besed o naši ljudski pesmi.

Koncert je v vseh ozirih izvrstno uspel in pokazal razveseljivo ljubezen do naše ljudske pesmi in zanimanje za njo pri pevskih zbora in pri občinstvu, ki je bilo kar razigrano. Dvorana bi bila morala biti še enkrat tako velika, če bi bila hotela zajeti vse, ki so želeli h koncertu. Zato jih je mnogo poslušalo zunaj. Navzoč je bil tudi okr. glavar dr. Ogrin z gospo in vsi vaški dostojanstveniki.

Koncert je prenašala ljubljanska radijska postaja, žal, menda ne s posebnim uspehom.

Je pa misel takega programa zelo srečna in vredna posnemanja.

Kdo pa si upa prav preceniti žrtve pevk in pevcev, ki so v mrzlem dežju prihiteli po blatnih cestah polni navdušenja in se vračali v mraku in temi vse iz ljubezni do lepe pesmi. O, še je dosti požrtvovalnega idealizma med narodom, ki mu gre vse priznanje.

B.

NOVOMEŠKO OKROZJE.

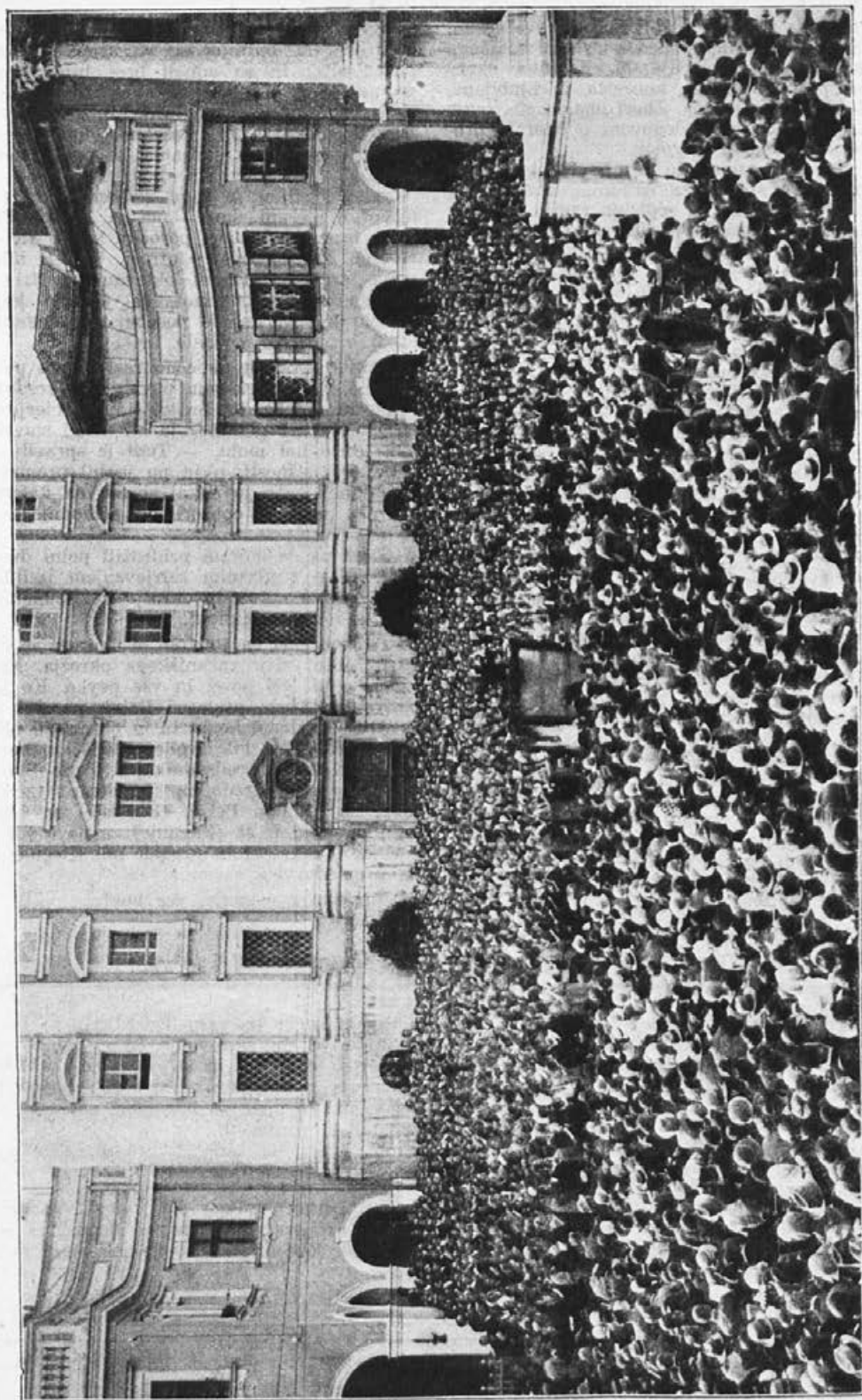
Pevski koncert zborov novomeškega okrožja

Za Gorenjsko, kjer je pevska organizacija že močno razvita in kjer so koncerti podeželskih zborov že nekaj vsakdanjega, se je pričela zbujati tudi Dolenjska. Zbori, o katerih nismo vedeli, da sploh obstajajo, stopajo na koncertni oder in eni kar presenečajo z dovršenim nastopom, drugi pa vzbujajo za bodočnost najlepše upe. Ob priliki posvetitve Prosvetnega doma v Novem mestu je bil v nedeljo 2. avgusta med drugimi prireditvami na sporedu tudi pevski koncert novomeškega okrožja P. Z. Pokazal je poslušalcem, ki so dvorano prenapolnili, marsikaj zanimivega. Pred koncertom je predsednik P. Z. katehet Lavrič, razložil pomen in ustroj P. Z. Nato je nastopil pevski zbor iz Brusnic, vodil ga je pevovodja M. Marinč. Najprej je moški zbor zapel Kimovčovo Morski zvezdi, ki se veliko poje, pa menda še nikjer ni natisnjena, nato pa narodno Sirota Anka v Marinčevi harmonizaciji. Me-

šani zbor, 18 po številu, se je pa predstavil v Premrljovi Zdravici. Nekoliko več skoraj koračniškega ritma bi zadnjo pesem nepri-merno poživilo. Sicer so pa Brusnice dobro otvorile koncert. — Drugi je nastopil zbor iz Prečne pod vodstvom J. Komljanca. Moški zbor, številčno nekoliko šibek, bi se z Vo-dopivčovo: Hej, kupil... v manjšem pro-storu še bolj uveljavil. Mešan zbor (15 gla-sov) je pa zapel Jobstovo: Brbrevik, ki za-hteva zelo gibčnega zbora. Za nameček so dali še »Sava, Sava« po znanem napevu »Volga«. Ta je tudi zboru očitno najbolj prijala. Presenetile so Stopiče pod vodstvom A. Hrena. Zbor je bil po številu najmočnejši (44 glasov), po izvajanju pa brez dvoma stoji na prvem mestu za »Gorjanci«. Podal nam je Adamičovo: Noč je, tiha noč in po Blažiču harmonizirano Moja kosa. Glasovi so izenačeni, zmogni bogate modulacije, zlasti crescendo so lepo izvedli. Iz št. Jer-neja je pripeljal pevovodja J. Škerjanc 25 glasov močan mešan zbor. Podali so Ocvir-kovo pesem: Moja pomlad in Adamičovo: Ne maram za te. Zlasti zadnja, po besedilu in po glasbi humoristična, je užgala občinstvo. Prva je bila nekoliko monotono izva-jana. Iz št. Petra je prišlo 18 pevcev in pevk, dirigiral je F. Florjanc. Izvajali so lepo občuteno, le mestoma premalo tempe-ramentno, Ipavčovo: Slovenska dežela in Adamičovo: V gozdu. Navrgli so še narodno »Eno si zapojmo«. Zatem so nastopili »Gor-janci«, 26 po številu; vodil jih je L. Puš. Najprej je moški zbor zapel Adamičovo: Je pa davi; srednji solistični del je simpatično odpel konservatorist Drago Zagar, ki ga poznamo že iz drugih nastopov. Iz Sattner-jevega zbora »Pozimi iz šole« je pevovodja izluščil veliko skrite lepote. Mešan zbor je še zapel Železnikovo Jutro. »Gorjanci« so zbor, ki ima dober glasovni material, tudi teoretično izobražene pevce in zlasti tenko-čutnega pevovodjo. Usmerjen je novodobno, kar je pokazal tudi s svojim nastopom pri predpoldanski službi božji. Za konec so združeni zbori, skoraj 150 glasov, pod vodstvom okrožnega pevovodje L. Puša zapeli Laharnarjevo: Kadar mlado leto in Pušev Venček dolenskih napičnic, ki je zanimiv tudi za absolutnega glasbenika (vprašanje umetniško — slogovno neoporečnih preho-dov med posameznimi deli venčkov naših narodnih pesmi pa še vedno čaka rešitve). Zbor je dobro pazil na dirigenta, donel je precej polno in enotno. V splošnem je aku-stika novega doma zelo dobra, tudi oder ne požre ravno preveč glasu. Sploh je bil ves nastop posrečen in je dokazal veliko razvojno možnost dolenskih zborov. M. Tomc.

CERKNIŠKO OKROZJE.

Dne 27. sept. so se zbrali v Cerknici polnoštevilno zbori iz Dol. Logatca, Begunj in Cerknice, ki se jim je pridružilo še nekaj pevcev iz daljnega Starega trga, in so pri-redili koncert. Bilo jih je skupaj krog 100.

Koncert Pevske zveze dne 8. septembra 1931.

Prvi trije zbori so odpeli vsak po dve pesmi, nato pa vsi skupno pod vodstvom mladega cerkniškega pevovodje M. Košnika skoro vse pesmi velikega koncerta iz Ljubljane. Misel je prav srečna. Zbori imajo note, znajo pesmi, treba je le dogovora o času in prostoru in koncert je gotov.

Še druga misel je združena s to: ljudje so, kakor slišimo, z izrednim zanimanjem poslušali koncert 8. sept. po radiju. — Prenos pa baje ni bil prvovrsten, ker je stal mikrofoni preblizu zboru in prenizko. — In sedaj, ko o koncertu vse govori, hočejo ljudje slišati svoje zборе, kako so v resnici njihovi zbori v Ljubljani peli. Je to preizkušnja zborov, in je želja, slišati pesmi neposredno. To so vzroki, da to lepo uspelo prirediteljem v Cerknici prav iskreno pozdravljamo. Koncert se je vršil v Društvenem domu in so jo prireditelji izvrstno pogodili s tem, da so dvorano obrnili: pevce so postavili zadaj na stopnišče, oder pa preuredili v elegantno ložo. Zato se ni izgubljal glas za kulise in sufite, temveč je krasno in polno zvenel kot bron. Večkrat sem že tak nastop priporočal, pa se nam zdi ponekod nemogoč. Zbori so vsi, vsak zase, glasovno zvočni, krepki, močnejši v ženskih glasovih, kot v moških, zato naj pridobe še nekaj pevcev. Vsi so v mladih, požrtvovalnih rokah, zato je bilo petje polno zanosa posamič in skupno. Cerkniški zbor vodi M. Košnik, logaškega Velkavrh, begunjskega si je pa »posodil« za nastop od svojega očeta mladi bogoslovec Pregelec. Četudi človeku dobro de pred zborom resna, umirjena, izkušena dirigentova roka, moram reči, da prevzame dušo mlada sila, ki se ne drži vedno le izglajene poti, temveč poskoči, pohiti, se brzo povzpne, vzkipi in hiti kvišku ne štedeč sile, ognja in volje. In ker izgleda, da so tudi pevske moči — vsaj v večini — mlajše, je bil ta koncert tudi s tega stališča prireditelj zase.

Kako so ti pele komaj dorasle deklice med soprani, opirajoč se na krepke, pompozne alte! In so odpeli brez hibe, brez najmanjšega omahovanja ves ljubljanski spored kar brez skupne vaje. In šlo je vse brez izjeme vzorno. Posebno globok vtis sta pustila v dvorani dramatike polni Svetkov »Most vzdihov« in »moderno« — ne v narodnem ritmu in tonu zadeto — in za mogočen mešani zbor — ne za ženski, kot ga je označil v svojem poročilu kritik V. — zloženo Železnikovo »Jutro«. To so bile polne orgle z jasnimi oktavi, pestrimi kvintami in miksturami, da je bilo kaj. Donelo je izborno! Še posebej naj omenim jasno hromatiko v basih.

Motil je včasih napačno raztegnjeni polglásnik (ko pličica sem pevala...), srednji e mesto trdega in še kaj. V Sattnerjevi »Gori, gori na planine« je bil drugi stavek bliže duru kot molu. — Tudi je spravihi v petje več nežnosti, p in pp je bil premalo podčrtan. — To je nekaj stvari, na katere je treba pevce še opozoriti za prihodnje nastope.

Sicer pa se moram pridružiti polni dvorani, ki je z glasnim zatrevanjem izsilila nekatere ponovitve, in okrožju k izrednemu uspehu iskreno čestitati.

Po koncertu se je vršil v dvorani ustanovni občni zbor cerkniškega okrožja. Navzoči so bil vsi pevci in vse pevke. Ko je pevovodja Zveze profesor Bajuk poročal o velikem zvezinem koncertu in obrazložil namen okrožja, je bil izvoljen sledeči odbor: kaplan Kirar za predsednika, E. Turk (Stari trg) za podpredsednika, Ponikvar (Cerknica) za tajnika, Petrič (Begunje) za blagajnika, Pregelec st. (Begunje) za pevovodjo, Košnik (Cerknica) in Pregelec ml. (Begunje) za pregledovalca računov.

Nov zarod poganja, ves nov! B.

Iz uredništva in upravnishva.

Popravi v zadnji glasbeni prilogi št. 3 v 7, 4 v 8, 5 v 9 in 6 v 10!

Da dohitimo zastanek, smo dali natisniti mesto dveh števil 4 štiri, t. j. 7—10; 11. in 12. številka izideta gotovo še pred 1. decembrom. Tako nam je mogoče tudi poročila, ki so že precej zaostala, priobčiti do konca. Vsled pomanjkanja prostora pa jih mora še dosti čakati prihodnje številke. Glasbeno prilogo 9 in 10 bomo pa priložili prihodnjič.

Kdor še ni poravnal naročnine, naj jo, prosimo, čimprej nakaže. To list zadržuje in mu zelo škodi.

Znaki so še na razpolago. Prišli so tudi veliki in jih oni pevovodje, ki so dobili pri koncertu le male, lahko zamenjajo. Vsak naš pevec, vsaka pevka naj nosi s ponosom naš znak. Po njem se bomo brž spoznali in prijateljski pozdravili.

Pesmarice in priloge so v zalogi po oglasu v št. 5-6.

Še ta mesec izide v naši zalogi Vodopivčeva spevoigra »Ljubezen in denar«, ki bo zborom gotovo izredno prav prišla zlasti radi lahke izvedbe.

Izdajatelj: Pevska Zveza Vinko Lavrič v Ljubljani. — Urednik: prof. M. Bajuk v Ljubljani.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.